

اهمیت خردورزی و دوراندیشی در سیاستگذاری مقابله با همه‌گیری ویروس کرونا

The Importance of Rationality and Foresight in Policymaking for Coping with the Coronavirus Pandemic

و بین‌المللی و مبادله سریع اطلاعات، تحقق این راهبرد مهم بسیار آسان و امکان‌پذیر است.

- **عبرت‌پذیرفتن از شکست‌ها و غفلت‌های قبلی** خود و دیگران از مهمترین امور ارزشی و تربیتی است و لازم است عمیقاً و مسؤلاًنه در مدیریت مطلوب همه‌گیری و در همه مسؤلیت‌های مشابه سلامت بکار گرفته شود. عبرت‌پذیری از ویژگی‌های اندیشمندان و خردمندان است.
- **دوراندیشی و آینده‌نگری** از مصادیق عظیم اندیشه‌ورزی در مسؤلیت‌های مقابله با همه‌گیری این ویروس منحوس و همه مسائل دیگر سلامت جامعه است. با نگاه و شیوه حکیمانه و مدبرانه به ابعاد همه‌گیری و احتمالات آینده، از بسیاری از خطاها و غفلت‌ها اجتناب خواهد شد.

- **مشورت با عقلاً، خبرگان، متخصصان و صاحب‌نظران** در تصمیمات مهم کشوری و منطقه‌ای و سایر سطوح فردی، خانوادگی و اجتماعی، موجب صیانت از اشتباهات شده و بهترین پشتیبان تصمیم‌گیری‌ها خواهد بود. قرآن کریم تبعیت از بهترین قول‌ها را از ویژگی‌های خردمندان معرفی نموده است.

فکر و اندیشه اساس همه خیرات و برکات و نیکی‌ها است. همه کشگران سلامت و خاصه نقش‌آفرینان مبارزه با کرونا را به اندیشه ورزیدن و خردورزی دعوت و برای عمومی خدمت‌گذاران عرصه‌های دفاع از سلامت جامعه، عزت، عاقبت بخیری و مزید توفیقات و تأییدات مسئلت دارد. کلام کوتاه امام علی (علیه‌السلام) زینت بخش این کلام خواهد بود: «... هیچ ثروتی چون عقل و هیچ فقری چون جهل و هیچ میراثی چون ادب و هیچ پشتیبانی چون مشورت نخواهد بود (تحف العقول ص ۸۹)».

محمدعلی محقق

استاد جراحی سرطان، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

Mohamad Ali Mohagheghi

Professor of Cancer Surgery, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

با توجه به ابعاد بسیار وسیع همه‌گیری بیماری کووید-۱۹ در زندگی همه ملت‌های دنیا و از جمله کشور عزیزمان، اتخاذ نافذترین رویکردها در سطوح سیاستگذاری سلامت، برنامه‌ریزی‌های کلان اجرائی و نیز حوزه‌های زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی ضروری و واجب است. یک حیطة مشترک و بسیار ضروری، حوزه فکر و اندیشه است. مقام معظم رهبری در طبقه‌بندی سبک زندگی اسلامی-ایرانی، حوزه فکر و اندیشه را یکی از مؤلفه‌های پنج‌گانه برشمردند. ایمان، علم، دوری از تقلید صرف و توجه به ارزش‌ها از مهم‌ترین مؤلفه‌های این حوزه است. با بهره‌گیری از معارف اسلامی و تجارب فرهنگی اصیل بومی به نکات مهمی در این باب اشاره می‌شود و امیدوار است مورد توجه قرار گیرد:

- **امام حسن مجتبی علیه‌السلام فرموده‌اند:** «علیکم بالفکر فانه حیاة قلب البصیر ومفاتیح أبواب الحکمة، بر شما باد به تفکر، که تفکر مایه حیات قلب شخص بصیر و کلید درهای حکمت است (بحارالانوار، علامه مجلسی، جلد ۷۵، ص ۱۱۵)».

- **بکارگیری عینی، عملیاتی و عاجل روش‌های صحیح و مؤثر اندیشیدن و خردورزی، در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان و اجرائی و عملیاتی مقابله با ویروس کرونا، اصلی ضروری و حیاتی و غیرقابل تأخیر است و غفلت از آن خسارت بار و مرگ‌آفرین و غیرقابل جبران می‌باشد.**

- **لازمه درست اندیشیدن در همه موارد، بویژه مسؤلیت‌های خطیر سلامت، "اجتناب از غرور و ترس"، "مبارزه با هوای نفس، و مظاهر آن نظیر دنیاطلبی و تجمل‌گرایی"، "پرهیز از عجب و طمع و خود بزرگ‌بینی"، "ستیزه‌جویی و پافشاری تعصب‌آمیز و بدون دلیل" و در نقطه مقابل "مستدل و منصف بودن"، "اعتماد به نفس"، "سعه صدر داشتن"، "عاقبت‌اندیشی"، و "اتخاذ و تبعیت از تقوای الهی" است، و سایر فضائلی که مکمل و مترادف تفکر هستند.**

- **از نافذترین راهبردهای اندیشه‌ورزی که در سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و عملیات مبارزه با کرونا و سایر ضرورت‌های نظام سلامت، قابل تأکید است، «بهره‌مندی از تجارب خود و دیگران» است. با تولید انبوه شواهد علمی داخلی**